

A PISA 2015 NEMZETKÖZI FELMÉRÉS ALAPJÁN A SZLOVÁKIAI TANULÓK EREDMÉNYEI NEM ÉRIK EL AZ OECD ORSZÁGOK ÁTLAGÁT

A Szlovák Köztársaság Oktatási Minisztériuma és a Certifikált Mérések Nemzeti Intézete (NÚCEM) 2016. december 6-án tették közzé a Szlovákiában immár ötödik alkalommal végzett nemzetközi felmérés – idén az OECD PISA 2015 – eredményeit. 2015-ben a 15 éves tanulók körében végzett reprezentatív felmérés során a tanulók matematikai, olvasási-szövegértési és természettudományi tudás- és készség szintjét vizsgálták, miközben a főhangsúlyt a természettudományi részterületre helyezték.

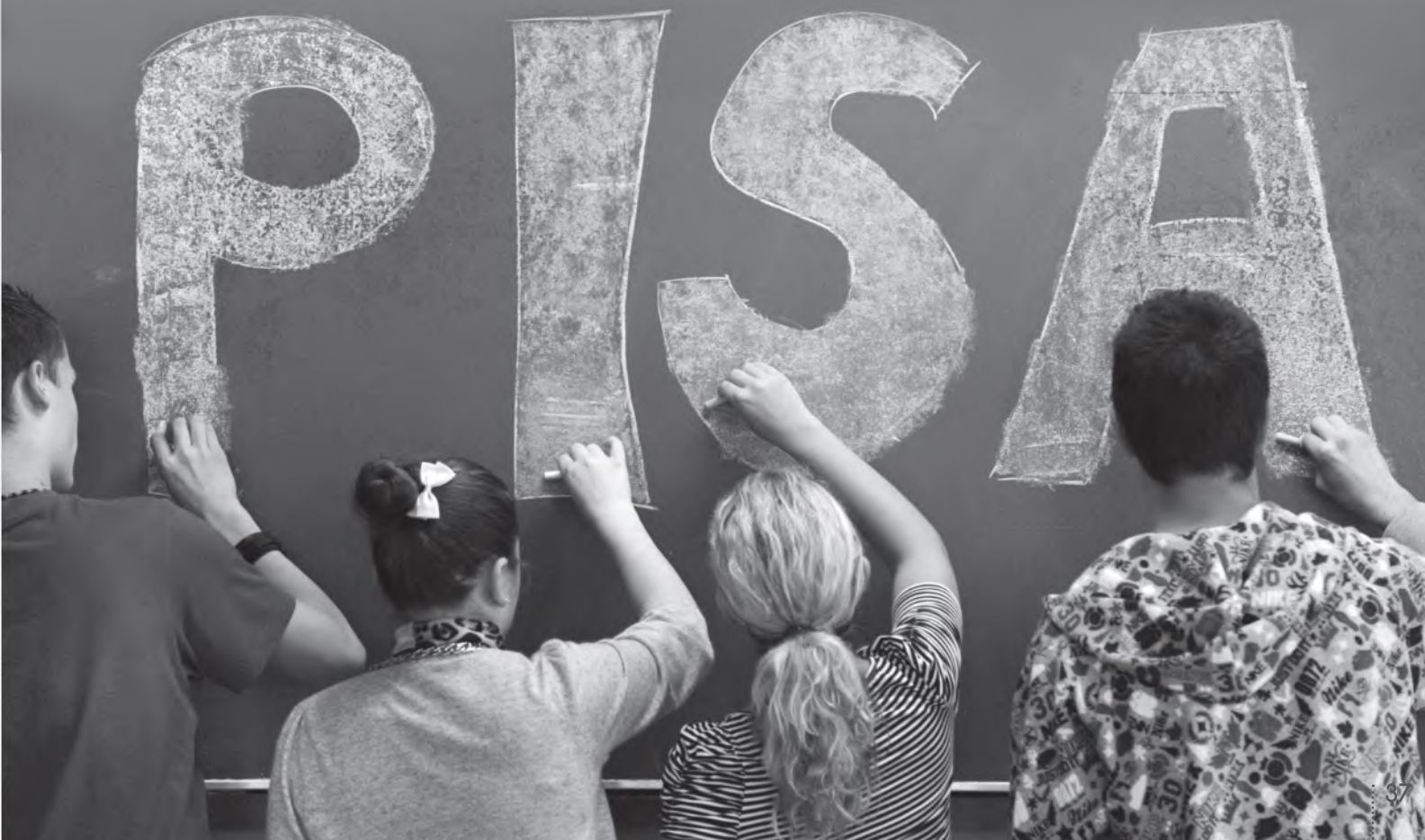
A PISA 2015 LEGFONTOSBB MEGÁLLAPÍTÁSAI:

A szlovákiai tanulók eredményei – hasonlóan, mint az előző, vagyis a 2012-ben végzett felmérés adatai szerint – mindhárom vizsgált területen jelentős mértékben elmaradtak az OECD országok tanulójának eredményeitől, és ami valóban elgondolkodtató, hogy minden részterületen fokozatos visszaesés, romlás észlelhető még akkor is, ha ez a visszaesés a 2012-es eredményekhez viszonyítva statisztikailag nem jelentős. Egyértelműen negatívan értékelendő viszont a veszélyeztetett (rizikós) csoportba sorolható tanulók számának

növekedése, hiszen ezek a tanulók a megadott értékelési kategóriák alapján a felmérésben résztvevők között kiemelten a leggyengébb eredményt érték el. Ugyancsak a visszaesést bizonyítja az a tény is, hogy százalékarányban tovább csökkent a legmagasabb szintet, legjobb eredményt elérő tanulók csoportjába bekerültek száma, még akkor is, ha ez a mutató a csökkenés nagyságát tekintve még lényegében összehasonlítható a 2012-es felmérés során észlelt adattal. 2015-ben a természettudományi készségek terén az OECD országok eredményeinek átlaga 493 pont volt, Szlovákia viszont csak 461 pontot ért el, és ez az eredmény ráadásul a 2012-es teljesítményétől is 8 ponttal maradt el. Ezen adatok tükrében már egyértelműen állíthatjuk, hogy a szlovákiai tanulók teljesítménye ezen a területen is jelentős mértékben elmarad az OECD országok átlageredményeitől. Megjegyzendő, hogy az OECD átlagával szinte azonos eredményt Izrael, Málta és Görögország ért el, és Szlovákia eredményét mindössze három ország – Chile, Törökország és Mexikó – múlta alul.

Tanulóink természettudományi tudás- és készség szintje 2015-ben 10

ponttal maradt el a 2012-es eredménytől, ami lényegében nem tekinthető rémisztő eltérésnek. Ha azonban figyelembe vesszük azt a tény, hogy ez az eredmény 28 ponttal alacsonyabb a 2006-ban mért eredménytől, akkor már valóban okunk van arra, hogy jelentős visszaesésről beszéljünk... A PISA tanulmányok elgondolkodtatóan jelzik, hogy Szlovákia ezen a téren 2006-tól fokozatosan romló eredményeket produkál, és egyre jobban elmarad az OECD országok átlaga mögött. 2015-ben a szlovákiai diákoknak már közel egyharmada – 30,7%-a – tartozik a veszélyeztetett csoportba, ami 10,7%-kal rosszabb a 2006-os állapotnál, és 9,5%-kal van az OECD átlag alatt. A 2012-es adattal összehasonlítva az is megállapítható, hogy a rizikós, vagyis a veszélyeztetett tanulók csoportjában jelentősen megnőtt a szakközépiskolások aránya, és 2006-hoz viszonyítva viszonylag nagymértékben csökkent a kiváló eredményt elérők száma. 2015-ben a felmérésben résztvevő tanulóknak mindössze 3,6%-a tartozik ebbe a csoportba. A legnagyobb visszaesés – csökkenés ebben a kategóriában éppen a nyolcosztályos gimnáziumok tanulójánál mutatható ki, ami szintén elgondolkodtató.

A MATEMATIKAI TUDÁS- ÉS KÉSZSÉGSZINT EREDMÉNYEI:

A szlovákiai tanulók a matematikai készségek szintjének felmérésében 475 pontot értek el, az OECD országok átlaga pedig 490 pont volt. Szlovákia eredményéhez hasonlóan teljesített Málta, Litvánia, Magyarország és az Amerikai Egyesült Államok, míg a leggyengébben Görögország, Chile, Törökország és Mexikó. A 2012-es eredményhez viszonyítva Szlovákia 6 ponttal gyengébben teljesített, ami lényegében nem tekinthető ijesztő visszaesésnek. Nem történt jelentős változás a rizikós csoporttal kapcsolatos eredményeknél sem, még abban az összefüggésben sem, hogy 2003-hoz viszonyítva – amikor a matematika a legfontosabb vizsgált terület volt, és a veszélyeztetett tanulók csoportjába a tanulók 20%-a tartozott – 7,7%-kal több tanuló került a rizikósra minősített csoportba (ebbe a csoportba 2012-ben a tanulók 27,5, majd 2015-ben a 27,7%-a került). Tény azonban, hogy ez az arány 4,3%-kal rosszabb az OECD átlagnál, ami számunkra ebben az esetben sem hízog adat. E csoportban szintén növekedett – bár nem jelentős mértékben – a szakközépiskolások aránya. Itt is elgondolkodtatónak tekinthető, hogy 2012-höz viszonyítva jelentősen csökkent a tudás- és készségek legmagasabb szintjét elérők aránya, főleg a négyosztályos gimnáziumok tanulói közül. Ugyancsak figyelemfelkeltő, hogy a 4 és a 8 osztályos gimnáziumok tanulójának 3%-a a veszélyeztetett tanulók csoportjában kötött ki.

AZ OLVASÁSI TUDÁS- ÉS KÉSZSÉGSZINT FELMÉRÉSÉNEK ADATAI:

Szlovákia ebben a kategóriában 453 pontot ért el, az OECD átlag pedig 493, vagyis az átlagtól 40 ponttal maradtunk el. Ez az eredmény lényegében már minden további kommentár nélkül is nagyon sokat mond. Szlovákiához hasonló eredményt Chile és Málta ért el, ettől is rosszabbat pedig csak Törökország és Mexikó, vagyis a felmérésben résztvevők közül mindössze ezt a két országot voltunk képesek megelőzni, tehát mélyen az OECD átlaga alatt végeztünk. 2012-höz viszonyítva is 10 pontos a visszaesésünk, ami ebben az esetben nagyon jelentős. A veszélyeztetettek csoportjában végzett a tanulók csaknem az egyharmada (32,1%), 2012-ben még ez az adat is 3,9%-kal jobb volt. Ezek a tanulók egyáltalán

nem rendelkeznek a továbbtanuláshoz szükséges olvasási készségekkel, mégis eljutottak az alapiskola adott magasabb évfolyamába, illetve a középiskolába is, ami valóban ijesztő állapot. E csoportban főleg a nem érettségivel végződő képzési szakokon tanuló középiskolások, illetve az alapiskolások képviseltetik magukat, de sajnos statisztikai szempontból is mérhető a négyosztályos gimnáziumot látogató diákok jelenléte, sőt számuk a 2009-es, illetve 2012-es adatokkal összehasonlítva növekvő tendenciát mutat.

ALAPINFORMÁCIÓK A PISA 2015- ÖS FELMÉRÉSÉRŐL:

A PISA felmérések és a felmérésekről készült tanulmányok fontos adatokat szolgáltatnak a 15 éves tanulók tudás- és készségszintjéről, az iskolák munkájának eredményességéről és a bekapcsolódott országok iskolarendszerének eredményességéről – mindenekelőtt az olvasási, matematikai és természettudományi ismeretek és készségek szintjéről. A PISA felmérések és tanulmányok 2000-től hároméves ciklusokban ismétlődnek. Szlovákia – mint az OECD tagországa – 2003-ban kapcsolódott be a felmérésekbe. A legutóbbi felmérés (a PISA 2015) a természettudományi tudás- és készségszintet állította figyelem középpontjába. Ebben az évben azonban lehetőség adódott arra is, hogy a pénzügyi ismereteket, valamint az adott problémák csapatmunkában való megoldásával kapcsolatos készségek szintjét is felmérjék. Szlovákia mindkét említett felmérésbe bekapcsolódott. A PISA felmérések történetében 2015 további jelentős változásokat is eredményezett, hiszen először volt lehetőség arra, hogy kizárólag elektronikus úton, vagyis kizárólag az adott számítástechnikai eszközöket használva kapcsolódjanak be az iskolák a felmérésbe. 2015-ben összesen 72 ország és a világ további 35 régiójának (35 OECD ország és 62 további partner és régió) megközelítőleg 540000 tanulója vett részt ebben a nagyszabású akcióban. Szlovákiából a NÚCEM adatai szerint 2015. április 20-30. között 292 iskola 6350 diákja (3035 lány és 3315 fiú) adott számot eredményességéről és felkészültségéről, akik alapiskolások, a 4 és 8 osztályos gimnáziumok, illetve a szakközépiskolák diákjai voltak. A PISA 2015-tel kapcsolatos további információk, összehasonlítások és feladatlapok a www.nucem.sk külön erre a témára készített oldalán található.

POZSONYBAN TÁRGYALTAK A SZAKEMBEREK A PISA 2015-ÖS NEMZETKÖZI FELMÉRÉS EREDMÉNYEIRŐL ÉS AZ ISKOLÁ- INK ÁLTAL ELÉRT EREDMÉNYEK JAVÍTÁSÁNAK LEHETŐSÉGEIRŐL

2016. december 13-án és 14-én – Szlovákia európai uniós elnökségének kapcsán – az egyes országok oktatásügyének irányításával megbízott országos hatáskörű intézmények vezérigazgatói (DG Schools). Tanácskozásuk fő témája az óvodai nevelésben, az alap- és középiskolai képzésben bevezetendő reformok és oktatáspolitikai kérdések megvitatása volt. A vezérigazgatók plenáris ülését a Szlovák Köztársaság Oktatásügyi Minisztériumának államtitkára, Oľga Nachtmannová nyitotta meg. Megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy az oktatási szféra irányításában jelentős feladatot ellátó vezérigazgatók szerepe pótolhatatlan az országok alap- és középiskolákkal kapcsolatos európai politikájának a meghatározásában, realizálásában, ezáltal a közművelődés állapotának a javításában egész Európában. „Meg vagyok győződve, hogy az Önök elkötelezett hozzáállása magasabb szintre emeli egész munkánkat, hogy sikerebben haladhassunk az oktatás színvonala emelésének viszonylag bonyolult útján, hogy az európai fiatalok megfelelő ismeretekkel, tudással rendelkezzenek, olyan készségekkel, kompetenciákkal, amelyek révén sikeres, teljes értékű, társadalmi szempontból hasznos tagjaivá válnak országuknak és egész Európának.“ A rendezvény fontos része volt a kulcsfontosságú kompetenciák kialakításával és az Európai monitor 2016-tal kapcsolatos vita, valamint további két workshop az adott lehetőségek hatékony kihasználásának mikéntjeiről. A tanácskozás második napján a PISA 2015 részletes elemzése volt napirenden.

PISA